

Õiguskantsler

Enn Kulp
Piiber Projekt OÜ
enn@piiber.ee

Teie 27.06.2017 nr

Meie 07.07.2017 nr 6-1/170880/1702981

Maaomaniku nõusolek seoses paisutamisega

Austatud härra Kulp

Soovite õiguskantsleri seisukohta [veeseaduse](#) (VeeS) § 17 lg 1 põhiseaduspärasuse kohta seoses Roiu paisjärve ajaloolisele paisule vee-erikasutusloa taotlemisega. Vaidlustatud normi järgi peab paisutamise kavandaja saama selleks kirjaliku nõusoleku maaomanikult, kelle maa niiskusrežiimi paisutamine mõjutaks. Leiata, et kohustus küsida kõikidelt mõjutatud maaomanikelt nõusolek ka ajaloolise paisutuse jätkamiseks on ebaproportsionaalne.

Teie küsimus on asjakohane ja aktuaalne. Üksnes VeeS § 17 lg 1 lugedes võib tõepoolest jääda mulje, et vee-erikasutusloa ja selleks vajalikud naabrite nõusolekud peab taotlema uue paisutamise kavandaja, olemasoleva paisutuse valdaja aga mitte. VeeS § 40¹ lg 10 kohaselt tuleb alates 2009. aastast vee-erikasutusluba siiski taotleda ka ajaloolisele paisutusele. Olukorda lihtsustab see, et alates 2014. aastast saab vee-erikasutusluba taotleda tähtajatult (varem kehtis vee-erikasutusluba kuni 5 aastat ja seega tuli ka maaomanike nõusolekut uuendada iga 5 aasta järel).

Ajaloolise paisutuse valdaja kohustus taotleda vee-erikasutusluba on kahtlemata koormav. Siiski ei saa sellist kohustust pidada põhiseadusvastaseks. Teil on õigus, et ajalooline pais on ümbruskonda juba pikki aastaid mõjutanud ning selle olemasolu on seni peetud ehk paratamatukski. Teisalt, kui keskkonda ja maaomanikke mõjutab mingi tehisobjekt või rajatis, siis ei saa pidada ilmselgelt ülemääraseks sellele vee-erikasutusloa menetluses (ühekordse) hinnangu andmist ja otsustamist, kas ning millisel kujul seda rajatist edaspidi saab või peab taluma.

Riigikogu leidis, et ka olemasolevate paisutuste puhul tuleb vastandlikke huve kaaluda ja sellest lähtudes teha otsus. Seadusandja taoline valik jääb põhiseaduse raamesse. Loomulikult tuleb nõusolekut küsida vaid neilt maaomanikelt, kelle kinnistut paisutamine tõepoolest mõjutab. Kui leiata, et Keskkonnaamet on mõjutatud isikute ringi määratlenud valesti, on Teil võimalik taotleda asjakohaseid muudatusi.

Paisutamise ja selleks maaomanikelt nõusoleku saamisega seotud probleeme on käsitletud Riigikohtu 19.04.2011 otsuses nr [3-2-1-12-11](#). Kohus leidis, et teatud juhtudel tuleb maaomanikul paisutust taluda ning kohtu kaudu saab paisutaja maaomaniku puuduva nõusoleku

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

hankida. Seega on mõne üksiku maaomaniku võimalik vastuseis paisutusele põhimõtteliselt ületatav, kui paisutamise jätkamine on teiste maaomanike ja/või avalikes huvides.

Riigikohus selgitas hiljuti täiendavalt, et VeeS § 17 lg 1 järgi peab nõusolek olema nendelt maaomanikelt, kelle maa niiskusrežiimi paisutamine mõjutab (vt RKHK 24.05.2017 otsus nr [3-3-1-74-16](#)). Ehk siis Keskkonnaamet peab vee-erikasutusloa menetluses määrama paisutuse mõjupiirkonna ja põhjendama, miks peab üht või teist kinnistut paisutuse mõjupiirkonnaga hõlmatuks.

Loodan, et antud selgitustest oli Teile abi.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Evelin Lopman 693 8431
Evelin.Lopman@oiguskantsler.ee